СХВАЛЕНО педагогічною радою Чернівецького ліцею № 1 Чернівецької міської ради Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ Директор Чернівенького ліцею № 1 Н.Л. Кінашук «28» серпня 2020 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Чернівецького ліцею № 1 математичного та економічного профілів Чернівецької міської ради на 2020/2021 навчальний рік

базова середня освіта 7-9 класи профільна середня освіта 10-11 класи Освітня програма Чернівецького ліцею № 1 розроблена згідно Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня», наказу МОН України від 20.04.2018 року № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня» (для 10-х класів з 2018/2019 н.р.) та наказу МОН України від 20.04.2018 року № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня» (для 11-х класів на 2018/2019 н.р.).

Освітня програма базової середньої освіти (далі - Типова освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації ліцеєм єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Типова освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм. Пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів Чернівецького ліцею № 1 складає 3638 годин/навчальний рік: для 7-х класів — 1190 годин/навчальний рік, для 8-х класів — 1224 годин/навчальний рік, для 9-х класів — 1224 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах ліцею (додається).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову. Документ містить варіант навчального плану для класів з українською мовою навчання.

Навчальний план складено у відповідності до таких чинних нормативних документів (додається).

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань ліцею. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення курсу «Фізична культура» ліцей формує з варіативних модулів «волейбол», «баскетбол», «легка атлетика» відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріальнотехнічної бази та кадрового забезпечення.

Для недопущення перевантаження учнів, за рішенням педагогічної ради (від 31.08.2018 № 11), вчителі фізичної культури та мистецтва при оцінюванні повинні враховувати результати навчання учнів з відповідних предметів у позашкільних закладах.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

3 метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани ліцею містять усі предмети інваріантної складової типових навчальних планів.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкілінтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих

предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при меншій наповнюваності від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем. З урахуванням технічних можливостей ліцею (відсутністю спортивної бази) при проведенні уроків фізичної культури допускається їх перенесення на суботу в окремі періоди навчального року (згідно із рішенням педагогічної ради та згоди батьківської громадськості).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ 3/П	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій

		словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо);

розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації Основні Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і компетентності у процеси; послуговуватися технологічними природничих науках і технологіях пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу Інформаційно-5 Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для цифрова розв'язання задачі; використовувати різні знакові компетентність системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного

		розв'язування математичних задач.
		Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова
		графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати,
		контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди — це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути

	громадянська компетентності	інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально- економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації

результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.

Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, уміння ініціативність ЯК вчитися, підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. наскрізних ліній Виокремлення В навчальних програмах таких ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване наформування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії ϵ засобом інтеграції ключових і загальнопредметнихкомпетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета

та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна	Коротка характеристика
лінія	
	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та
ТЙ	екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань
Екологічна безпека й сталий розвиток	збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення
йс	важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.
гок	Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з
а безпека	реальними даними про використання природних ресурсів, їх
на б	збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку
	бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології,
(0)10	формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми,
Ek	критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього
	середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і
	суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування
сть	суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через
IBHI.	колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти
<u>іда</u> л	тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів
ПОВ	готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів
Bill	діяльності і думок.
ька	Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога
янс	більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання
мад	порядності, старанності, систематичності, послідовності,
Громадянська відповідальність	посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти
	важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів,
	незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека

Підприємливість і фінансова грамотність

Завданням наскрізної лінії ϵ становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.

Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей ϵ діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причиннонаслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації інших видів діяльності. Формуванню ключових спостережень, дослідів та компетентностей сприяє встановлення та реалізація освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта в ліцеї здобувається, як правило, після закінчення учнями 6-го класу закладу загальної середньої освіти. Діти, які закінчили навчання у 6-му класі ЗЗСО на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року у 7-му класі ліцею. Продовжити навчання в ліцеї з 8-го по 11-й клас можуть учнів різних ЗЗСО за результатами конкурсного відбору, який здійснюється відповідно до Статуту Чернівецького ліцею № 1.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Навчальну програму укладено за такими освітніми галузями:

<u>Мови і літератури</u> (українська мова, українська література, англійська мова, німецька мова, зарубіжна література).

<u>Суспільствознавство</u> (історія України, всесвітня історія, основи правознавства, людина і світ, громадянська освіта, основи економіки).

Мистецтво (мистецтво).

Математика (алгебра, алгебра і початки аналізу, геометрія).

Природознавство (біологія, географія, фізика, хімія, екологія).

Технології (трудове навчання, інформатика, технології).

Здоров'я і фізична культура (основи здоров'я, фізична культура).

Погічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу ϵ різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

3 метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом предметів, виконуються окремих на заняттях <u>i</u>3 практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночає досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти ліцею формується у таких напрямках:

- освітнє середовище;
- система оцінювання освітньої діяльності;
- педагогічна діяльність;
- управлінська діяльність.

Внутрішня система забезпечення якості освіти ліцею спрямована на реалізацію пріоритетного напряму розвитку — реалізацію комплексного підходу в умовах профільного закладу загальної середньої освіти ІІІ ступеня математичного та економічного профілів в контексті переходу до нової української школи.

Самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти здійснюється комплексно щорічно за основними критеріями діяльності. За окремими напрямами роботи (окремими предметами або галузями) аналіз якості освітніх процесів здійснюється глибше з періодичністю раз на 5-7 років.

До оцінювання залучаються адміністрація, соціально-психологічна служба закладу, окремі педагогічні працівники, батьки, експерти управління освіти Чернівецької міської ради, територіального управління МЧС тощо.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- вдосконалення матеріально-технічних умов закладу, забезпечення безпеки перебування у закладі усіх учасників освітнього процесу, моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища, оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль якості знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення, формування в учнів відповідального ставлення до навчання, забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювання результатів навчання;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників, використання сучасних та інноваційних методичних підходів до проведення уроку, дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу;
- вдосконалення управлінських процесів в закладі на основі принципів людиноцентризму, партнерства, лідерства та інноваційності.

Якість *освітнього середовища* ліцею аналізується за такими критеріями:

- 1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці (організація приміщень та території закладу).
- 2. забезпечення навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми.
- 3. Обізнаність здобувачів освіти та працівників закладу освіти з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій.
- 4. Обізнаність працівників з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я.
 - 5. Створення умов для харчування здобувачів освіти і працівників ліцею.
- 6. Створення умов для безпечного використання мережі Інтернет, формуються в учасників освітнього процесу навичок безпечної поведінки в Інтернеті.
- 7. Адаптація та інтеграція здобувачів освіти до освітнього процесу, професійна адаптація працівників.
 - 8. Запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в закладі.
- 9. Забезпечення етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини через дотримання правил поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти.
- 10. Здатність освітнього середовища мотивувати здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними уміннями, ведення здорового способу життя.

Система оцінювання здобувачів освіти ліцею аналізується за такими критеріями:

- 1. Надання педагогічними працівниками інформації про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень учнів.
- 2. Сприяння системи оцінювання в закладі освіти реалізації компетентнісного підходу до навчання.
- 3. Сприйняття здобувачами освіти оцінювання результатів навчання як справедливого і об'єктивного.
- 4. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти.
 - 5. Упровадження системи формувального оцінювання.
- 6. Формування у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання.

7. Забезпечення самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти.

Якість педагогічної діяльності працівників ліцею аналізується за такими критеріями:

- 1. Планування власної діяльність, аналіз її результативність.
- 2. Застосування освітніх технологій, які спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти.
- 3. Формування та реалізація індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби).
- 4. Створення та/або використання освітніх ресурсів (електронних презентацій, відеоматеріалів, методичних розробок, веб-сайтів, блогів тощо).
- 5. Формування суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку.
- 6. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі.
- 7. Формування та забезпечення власного професійного розвитку і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
- 8. Здійснення інноваційної освітньої діяльності, участь в освітніх проектах, залучення до роботи у ролі освітніх експертів.
- 9. Співпраця з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечення постійного зворотного зв'язку.
- 10. Застосування практики педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.
- 11. Дотримання педагогічними працівниками академічної доброчесності під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності та сприяння дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти.

Якість управлінських процесів ліцею аналізується за такими критеріями:

- 1. Затверджена стратегію розвитку, спрямована на підвищення якості освітньої діяльності.
- 2. Здійснення річного планування та відстеження його результативності відповідно до стратегії розвитку та з урахуванням освітньої програми.
- 3. Здійснення самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти.
- 4. Реалізація заходів щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання.

- 5. Створення психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру.
 - 6. Оприлюднення інформації про свою діяльність на сайті ліцею.
- 7. Формування штату закладу шляхом залучення кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми.
- 8. Мотивування педагогічних працівників за допомогою системи матеріального та морального заохочення до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності.
 - 9. Сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.
- 10. Створення умов для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу.
- 11. Урахування пропозицій учасників освітнього процесу при прийнятті управлінських рішень.
 - 12. Створення умов для розвитку громадського самоврядування.
- 13. Сприяння виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади.
- 14. Врахування вікових особливостей здобувачів освіти при розробці режиму роботи закладу освіти та розкладу занять.
- 15. Створення умов для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.
- 16. Упровадження політики академічної доброчесності у педагогічному та учнівському колективах.

Iнструментами оцінювання внутрішньої системи забезпечення якості освіти ϵ наступні процедури.

Опитування:

- анкетування учасників освітнього процесу (педагогів, учнів, батьків);
- інтерв'ю (з педагогічними працівниками, представниками учнівського самоврядування);
- фокус-групи (з батьками, учнями, представниками учнівського самоврядування, педагогами).

Вивчення документації:

• річний план роботи, протоколи засідань педагогічної ради, класні журнали тощо.

Моніторинг:

- навчальних досягнень здобувачів освіти;
- педагогічної діяльності (спостереження за проведенням навчальних занять);
- освітнього середовища (санітарно-гігієнічні умови, стан забезпечення навчальних приміщень, безпека спортивних та ігрових майданчиків, робота їдальні та буфету, вплив середовища на навчальну діяльність тощо).

Аналіз даних та показників, які впливають на освітню діяльність:

- система оцінювання навчальних досягнень учнів;
- підсумкове оцінювання учнів;
- фінансування закладу освіти;
- кількісно-якісний кваліфікаційний склад педагогічних працівників тощо.

Освітня програма Чернівецького ліцею № 1 передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом, сформована на основі Типової освітньої програми та не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Вона схвалена рішенням педагогічної ради ліцею та затверджена його директором. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, за рішенням ліцею вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

На основі цієї освітньої програми складено та затверджено навчальний план ліцею, що конкретизує організацію освітнього процесу.